

Úlohy krajského kola 59. ročníku FO Kategorie E

Za řešení úloh v krajském kole může řešitel získat celkem 40 bodů, přičemž úspěšným řešitelem se stává ten soutěžící, který bude hodnocen alespoň ve dvou úlohách nejméně 5 body a v celkovém hodnocení získá alespoň 14 bodů. Úlohy řešte v klidu, v pořadí, které vám vyhovuje; na jejich vyřešení máte celkem 4 hodiny. Řešení pište čitelně a tak, aby bylo jasné, jak jste postupovali. Nezapomeňte, že nestačí napsat výsledek, ale je důležité srozumitelně popsat, jak jste k výsledku došli.

FO59E3–1: Na půlnoční

Tři přátelé vyrazili ze svých vesnic do městečka na půlnoční mši. Emil jde obvyklou rychlostí $v_1 = 5,00$ km/h tak, aby došel přesně. Cestou ale přijde sněhová vánice, která ho donutí snížit rychlost na $v_2 = 3,00$ km/h. Emil tak přijde o $t = 30,0$ minut pozdě.

- Kdy začala vánice?
- Jak daleko je jeho vesnice od městečka, jestliže Emilovi cesta trvala celkem přesně dvě hodiny?
- Pavel šel z vesnice vzdálené od městečka $d = 8,00$ km a vyšel z domova ve 22:30 h tak, aby dorazil přesně. Jakou rychlostí v_3 vyrazil na cestu a o kolik minut přišel pozdě, když ve vánici musí jít také rychlostí v_2 ?
- Michal vyrazil na cestu rychlostí $v_4 = 6,00$ km/h a vyšel z domova také ve 22:30 h tak, aby dorazil přesně. Jak daleko je od městečka jeho vesnice a jaké bylo jeho zpoždění, když kvůli vánici šel také rychlostí v_2 ?

FO59E3–2: Tvorba páry

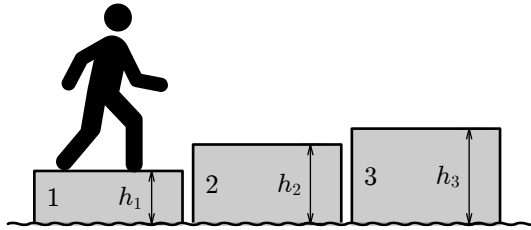
V hliníkovém kotlíku hmotnosti $m_{Al} = 800$ g se nachází $V = 2,01$ vody o teplotě $t_1 = 20$ °C. Kotlík zahříváme na vařiči s příkonem $P_0 = 1500$ W. Účinnost zahřívání $\eta = 90$ %. Po čase $\tau = 10$ min bylo zahřívání přerušeno a kotlík z vařiče odstaven. Ztráty tepla do okolí zanedbáme.

- Nakreslete graf závislosti teploty vody na čase.
- V okamžiku, kdy bylo přerušeno zahřívání, vhodíme do kotlíku kovovou součástku o hmotnosti $m_k = 435$ g, zahřátou na teplotu $t_3 = 900$ °C. Po skončení měření bylo zjištěno, že se 4,8 % vody z kotlíku přeměnilo na páru. Kolik procent vody z kotlíku se odpařilo ještě na vařiči a kolik po vhození kovové součástky?
- Jakou měrnou tepelnou kapacitu má materiál, z něhož je vyrobena kovová součástka?

Měrná tepelná kapacita hliníku je $c_{Al} = 0,90$ kJ/(kg · °C), měrná tepelná kapacita vody je $c = 4,2$ kJ/(kg · °C), hustota vody $\rho = 1,0$ kg/dm³, měrné skupenské teplo vypařování vody $l_v = 2260$ kJ/kg.

FO59E3–3: Z jedné kry na druhou

V klidném oceánu plavou tři ledové kry označené na obr. 1 čísly 1, 2 a 3. Kry mají přibližně tvar kvádrů se stejnými podstavami. Na kře 1 navíc stojí Eskymák (měřítko člověka a ledových ker na obrázku neodpovídá skutečnosti). Nad vodou vyčnívají části ker o výšce $h_1 = 5,0$ cm, $h_2 = 10$ cm a $h_3 = 12$ cm.

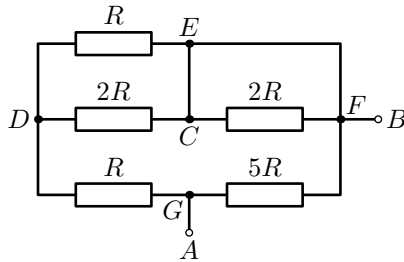
Obr. 1: Eskymák skáče z ledové kry na kru v úloze 3

- Když Eskymák přeskočí ze kry 1 na kru 2, ustálí se horní plochy těchto ker ve stejné výšce nad hladinou. V jaké výšce nad hladinou h_{1a} , h_{2a} a h_{3a} budou horní plochy ker?
- Potom Eskymák přeskočí ze kry 2 na kru 3. V jaké výšce nad hladinou h_{1b} , h_{2b} a h_{3b} budou horní plochy ledových ker po ustálení rovnováhy v tomto případě?

FO59E3–4: Obvod s rezistory

Ve schématu na obrázku je hodnota odporu $R = 2 \text{ k}\Omega$.

- Jaký je celkový odpor části obvodu mezi body A a B ?
- Určete proud protékající každým rezistorem a napětí na každém rezistoru, zapojíme-li k bodům A a B ideální zdroj napětí o velikosti $U_{AB} = 12 \text{ V}$.

Obr. 2: Obvod s rezistory k úloze 4